

МЕТОДИКА ОПРАЦЮВАННЯ НАУКОВИХ ТЕРМІНІВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Одним із пріоритетних завдань української мови за професійним спрямуванням у ВНЗ є засвоєння функціональної та граматичної специфіки наукових термінів, вміння перекладати їх та оперувати ними у професійно-комунікативній сфері.

Розвиток та становлення термінознавства, ознаки термінів, типи за структурою, походженням та способом творення досліджували такі вчені як: А. Загнітко, М. Зубков, А. Коваль, Л.Мацько, А.Нелюба, М. Пентилюк, С.Шевчук та інші.

Наукові джерела підтверджують, що термін як «слово або словосполучення, що позначає поняття спеціальної сфери спілкування в науці, виробництві, техніці, в конкретній галузі знань» [5, с.199], пов'язаний із системою функціонування понять, тому метою нашого дослідження є методика опрацювання наукових термінів під час підготовки майбутніх фахівців початкової школи.

У процесі викладання української мови за професійним спрямуванням особлива увага приділяється роботі з науковим текстом, який допомагає засвоїти фонетичні, акцентуаційні, орфографічні, лексичні, словотвірні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні, пунктуаційні особливості термінів конкретної галузі знань. Науковий текст є тлом активізації знань і вмінь студентів, що сприяє підвищенню професійних здібностей майбутніх фахівців. Вміння послуговуватися термінологічною лексикою у комунікативній діяльності є показником інтелектуального розвитку особистості.

З метою кращого засвоєння та вивчення наукових термінів під час підготовки майбутніх фахівців початкової ланки освіти ефективним є застосування різних вправ.

1. Перекладіть текст, дотримуючись усіх норм української літературної мови.

Словарная работа является составной частью работы по развитию речи. При ее проведении следует предусмотреть: 1) ознакомление школьников с лексической системой языка — значение слова, многозначность, синонимы, антонимы и т.п.; 2) обучение использованию лексических средств языка в речи (выбор наиболее точного слова, устранение лексических недочетов). Решение первой задачи связано с обогащением словаря школьников, вводом новых слов, объяснением их значения, наблюдением над многозначностью слов, с подбором синонимов, антонимов (языковые упражнения); решение второй — с речевой практикой, речевыми упражнениями (выбор из ряда тех слов, которые наиболее подходят для данной речевой ситуации; выбор из ряда синонимов того слова, которое наиболее точно отвечает задачам высказывания; устранение повторений в употреблении слов, замена их синонимами и т. п.). Словарная работа способствует созданию лексической основы речи и одновременно — овладению речевыми умениями и навыками (Коваль А.П. Специфика обучения русскому языку младших школьников).

2. Запишіть подані іменники в родовому відмінку однини. Поясніть закінчення.

Банк, маркетинг, афект, словотвір, мінор, дует, ансамбль, метод, процес, документ, комп'ютер, заголовок, пейзаж, апарат, експеримент, атом, азот, об'єкт, байт.

3. Розподіліть за структурними моделями терміни на однокомпонентні, двокомпонентні, трикомпонентні та багатоконпонентні.

Іменник, адвербіалізація, спонукальні вигуки, прикметник, фразеологічна єдність, прислів'я, фразеологічне зрощення, чисельник, односкладні речення, узагальнювальне слово, складнопідрядні речення з підрядним часу, страхування, підприємство, безсполучникові складні речення, текст, абзац, складнопідрядні речення з підрядними з'ясувальними, щілинні

приголосні звуки, безсполучникові складні речення з однотипними частинами, займенник, дієслово.

4. *За допомогою словника доберіть до слів синоніми. Визначте, чи різняться вони відтінками значень, чи є абсолютними. За допомогою тлумачного словника визначте, які слова належать до багатозначних.*

Галузь, стимул, хронічний, інвестор, флексія, горизонт, дефект, контракт, баланс, полісемічний, лінгвістика.

5. *Прочитайте поданий текст. Яка лексика в ньому переважає – корінна чи запозичена? Випишіть 5-10 слів, засвоєних з інших мов, з'ясуйте їх походження та значення. Яким словником ви користувалися? Поясніть правопис виділених слів.*

Основними складовими персонального **комп'ютера** є системний блок, монітор, клавіатура, миша. Також до складу комп'ютера можуть входити й інші пристрої, які потрібні користувачеві для роботи. У системному блоці міститься багато різних пристроїв. Головними з них є процесор і оперативна **пам'ять**. Процесор призначений для опрацювання даних та керування роботою комп'ютера, оперативна пам'ять — для зберігання даних під час роботи.

Ви вже знаєте, що комп'ютер не може працювати без програм. Під час **завантаження** комп'ютера певні програми перевіряють готовність його пристроїв до роботи, а потім керують роботою комп'ютера. Існують програми, які допомагають користувачеві здійснювати обчислення, створювати малюнки, музику, текстові документи, а також навчатися, спілкуватися і навіть створювати власні програми.

Комп'ютерні програми, які задовольняють потреби користувача у **навчанні**, називають навчальними програмами. Завдяки їм можна поглибити знання з різних предметів (*Корнієнко М. М., Крамаровська С. М., Зарецька І. Т. Інформатика*).

6. *Утворіть пари словосполучень з паронімами, дібравши зі слів, поданих у дужках, відповідне за змістом. Значення паронімів з'ясуйте за*

«Словником паронімів української мови» Д.Г. Гринчишина й О.А. Сербенської.

Числова, численна (група, армія, функція, величина, праця, послідовність, пряма), хронікальний, хронологічний (відрізок, жанр, матеріал, цикл, порядок, запис, поділ, фільм), первинна, первісна (епоха, тварина, продукція, обробка, редакція, ознака, ланка), інформаційна, інформативна (служба, новина, технологія, функція, перевантаженість), гарантований, гарантійний (лист, заробіток, талон, прибуток, ремонт, кредит, договір).

7. *Запишіть правильно текст, розкриваючи дужки. Дотримуйтесь правил милозвучності.*

Навчальний процес – це завжди спільна діяльність учителя (і, й) учнів. Одним (із, з) найістотніших засобів впливу на свідомість, почуття, волю молодших школярів є слово вчителя. За допомогою слова вчитель організовує засвоєння мовних знань учнями, формує комунікативні вміння (і, й) навички.

Зважаючи на психологічні особливості молодших школярів, їхню потребу (у, в) наслідуванні поведінки вчителя, особливої значущості набуває слово педагога як потужний метод (й, і) засіб навчання.

Виконуючи інформаційну, виховну, розвивальну функції, слово вчителя виявляється (в, у) визначеному темпі мовлення, силі голосу, ритмомелодиці мовленого. Мовлення вчителя має бути розміреним (й, і) виразним, (із, з) підвищенням сили голосу під час уведення нових понять (і, й) правил, відповідати орфоепічним нормам. Зв'язний виклад учителя забезпечує засвоєння матеріалу учнями на рівні сприйняття. Основна його функція – інформаційна, що передбачає передачу молодшим школярам навчальної інформації, організацію її осмислення (і, й) запам'ятовування (*Вашуленко М.С. Методика навчання української мови в початковій школі*).

Отже, процес опрацювання наукових термінів під час підготовки майбутніх фахівців початкової школи передбачає виконання різних видів вправ: переклад текстів фахового спрямування, розрізнення корінної та запозиченої термінології, розподіл термінів за структурними типами, добір синонімів, використання паронімів фахової мови.

Список використаних джерел

1. Мацюк З.О. Українська мова професійного спілкування: навчальний посібник /З.О. Мацюк, Н.І. Станкевич. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2009. – 352 с.
2. Мацько Л.І. Культура української фахової мови /Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
3. Пентиліук М.І. Культура мови і стилістика / М.І. Пентиліук. – К.: Вежа, 1994. – 240с.
4. Шевчук С.В. Практикум з української мови. Модульний курс: навчальний посібник/ С.В. Шевчук, Т.М. Лобода. – К.: Вища школа, 2006. – 326 с.
5. Шевчук С.В. Українське професійне мовлення: навчальний посібник/ С.В. Шевчук – К.: Алерта, 2011. – 248 с.